

מסורת הש"ס
עם הוספות

(א) [לקמן דף ה.].
(ב) סנהדרין פט. ע"ש,
(ג) [ע"י מוס' יו"ט],
(ד) ביבמות דף פה.,
(ה) סוטה כג., (ו) פסחים
(ז) ז' דברים יט כא,
(ח) [כרימות יב.], (ט) כמו ביבמות פח. ועיי"ש בתורה"ה מה, (י) [דף מה. ע"ש], (כ) נדה מה ע"א.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מעידין וכו' כן גרשה וחלוצה דהכי: (ב) בא"ד גרשה וחלוצה ולא: (ג) ד"ה כל כו' צמיחה שרצו להמית אותו אצל אם ודאי שאינן יכולים להמיתן באותה מיתה אפ"ה נמיחס: (ד) בא"ד ולאמאי הא הוי: (ה) ד"ה וזמני כו' לאחיו ודרשנין לאחיו: (ו) בא"ד מן לאחיו אצל כיון דכתיב לאחיו וכו' אצל קשה כיון דכתיב לאחיו וכו' וי"ל דאי מלאחיו הוה: (ז) בא"ד ולא וזממיה למעוטי: (ח) בא"ד וזממי וזממיה והשתא לנה ליה וזממי וזממיה וכו' וזממי וזממיה צחק: (ט) ד"ה ועוד וכו' קמני לה לקמן:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מעידין כו' וי"ל כיון דלוקין. ע"י שטת מקובצת צ"ק דף עה ע"צ ד"ה עדות ש[א]ן אתה יכול להזימה: בא"ד ועיי"א דגבי עדות דב"ג. קשה לי צוה מקובצא דכתובות דף לג ע"א רא"ה עדים וזממין ממונה משלם מלקי לא לקי משום דלאו בני התראת ניהו. משמע דאי בני התראת ראי' לומר יומר דמלקי לקי והא אס יהיה הדין דממונה לא משלם בטלה כל העדות דהוי עדות שאי אתה יכול להזימה דצוה אין דומה לצ"ג דהא קרא דהזמה קאי על הממון דהא משכחת בלא אתרו. וא"כ אדרבה אס ל"ז התראת אפסר לומר יותר דמלקי לקי ולא יהיה צממון כלל דין הומה ולא קאי עלה ועשייתם כאשר זמס. עכ"פ אס לריבין התראת א"כ משכחת צממון כאשר זמס בלא אתרו. ובאתרו אס לא ישלמו ממון יהיה בכלל עדות שאי אתה יכול להזימה: ד"ה בעינן כו' וי"ל דמ"ב אשתו בפס"ת. לטאריה עדיין קשה לרי"י צינמות דף סח דמנרי שח אינו פוסל את אשתו:

תורה אור השלם

א) וְעִשְׂתֶּם לוֹ בְּאִשְׁרֵי זָמֶם צְעֻשׁוֹת לְאָחִיו וּבְעֶרְתָּ הָרַע מִתְּקִיפָדְ: [דברים יב, יט]

ליקוטי רש"י

מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גרושה. ובן חלוצה. לזכא לאוקמי כאשר זמס ולומר יאה הוא כן גרושה תחתיו אלא סופג את

כיצד העדים

כיצד העדים נעשין וזוממין כו'. צגמרא מפרש מאי קאמר: **את איש פלוני**. כהן: שהוא בן גרושה. צפנינו נגתגרשה^{[?] אמו} ^(א) קודם שנולד והרי הוא חלל ופסול^(ז): אין אומרים. אס הזמו וכן כהנים יעשה זה כן גרושה וחלוצה^(ח) לקיים צו כאשר זמס אלא

סופג את הארצעים וצגמרא מפרש

טעמא: שחייב גלות. ה"ג האי כינל הנפש צשוגג: **גב' דג'** ה"ג האי כינל אין העדים נעשין וזוממין מיצעי ליה ועוד דקמני לקמן (דף ה.) אצל אמרו להם כו': **כיצד אין העדים נעשין וזוממין מיבעי ליה**. דהא לא מקיימת צהו כאשר זמס: ועוד. מאי קא צעי תנא כינל נעשין וזוממין הא קתני לה לקמן כינל דין וזוממין דקתני צמתני^(א) אצל אמרו להם המזימים היאך אתם מעידים עדות זה והלא הייתם עמנו אותו היום צמקוס פלוני כו': **התם קאי**. מסנהדרין סליק דתנן צשליה אלו הן הנחנקין דהוא סיומא דסנהדרין דיש וזוממין שנשחנו צמקצ מדין הזמה דקתני כל הזוממין מקדימים לאותה מיתה כלומר אין להם לצפות מיתה אחרת אלא משכימין לאותה מיתה שגגמר צה דינו של נדון: חוץ מוזוממי בת בהן. נשואה שאע"פ שגגמר דינה לשריפה על פיהם הס צחנק כדילפינן התם (דף ז.) היא צשריפה ואין צועלה צשריפה אלא צחנק כאשר אשת איש והזוממין משכימין למיתה שחייצו את הצועל דכתיב כאשר זמס לעשות לאחיו ולא לאחותו (סע) וקאמר הכא עוד יש וזוממין אחרים שאין מקיימין צהן דין הזמה כלל אלא מלקות ועלה מפרש כינל אותן העדים שאין מקיימין צהן דין הזמה נעשין וזוממין מעידים אנו כו': וי"א **צורעו**. ואס תעשהו חלל והוא כהן פסלת את זרעו לעולם: **בעינן כאשר זמס**. והוא זמס לפסול את הנדון ואת זרעו: **המחלץ אינו מתחלץ**. הכהונה^(י): **הבא צחלץ וי"א חילץ**. עד

וזמס שרצה לחלל ולא חיללו אינו דין כו': אם כן. אס צאת לדרוש ק"ו זה צעדים וזוממים צטלת תורת הזמתם: ומה

דף ט:.) דשונא אינו גולה לאו כי האי גוונא דומיא דאובצ גולה ואמאי אינו גולה כיון דראו דהוי רגלים לדבר וי"ל דשאני שונא דיש לנו לומר טפי דצשנאה הכהו ועוד וי"ל דמיירי שפיר דליכא רגלים לדבר והשתא ניחא משונא ומ"מ אוהב גולה כגון דשתיק כשאמרו לו העדים צודאי^(א) אי הוה אמר לא הרגתיו יכול לתרץ ולומר לא הרגתיו שוגג אלא מויד כמו ^(ב) בלא אכלתי חלב אצל כיון דשחק כהודאה דמיא^(ג): **כל הזוממין מקדימין לאותה מיתה**. ^(ד) פ"י הקונטרס שאין להם נס והמלטה וקשה דמאי קמ"ל פשיטא ובכתובות^(ה) פירש^(ו) שרוצה לומר מקדימין שלא יענו הדין וגם זה קשה דמאי קמ"ל פשיטא לכך פירש ר"י מקדימין הכי פירושו ודאי אתה צריך להמיתן צמיתה (א) שהמיתו אצל ודאי אס אינו יכול אפ"ה נמיחס צכל מיתה שנוכל דכתניא הכה תכה^(ז) (צ"מ דף לא:.) וקשה דאמרינן פרק נגמר הדין (סנהדרין דף מה:.) דרונא וגואל הדם הוו צ' כתובין הצאין כאחד וכן קשה דצתוספתא (פ"צ דסנהדרין) תניא אצל הזוממין שאין^(ח) אתה יכול להמיתן צמיתה הכתובה צהן אתה ממיתם צכל מיתה ודריש ליה מן קרא דוצערת הרע מקרבך ואמאי (ז) הוי רוצח וגואל הדם צ' כתובין הצאים כאחד ומירץ ה"ר יוסף דרונא וגואל הדם הוו צ' כתובים הצאין כאחד לענין שלא נלמוד שאר מומתין מהם להמיתם אף צמיתה שאינה מד' מיתות צ"ד אצל מד' מיתות צ"ד פשיטא נמיחס^(ט) כלל חייצי מיתות: **זוממי בת בהן ובוועלה שאין מקדימין לאותה מיתה אלא צמיתה אחרת**. צועלה דדרשין היא ולא צועלה וזוממי צת כהן דכתיב לאחיו (א) דדרשין לאחיו ולא דרשא דלאחיו ולא לאחותו תיפוק ליה מהיא^(א) דנפקא לן דדרשין (סנהדרין נא.) את אציה היא מחללת היא ולא צועלה היא ולא וזממיה וי"ל הואיל וזוממיה צאו לתייצב שריפה לא יצא לאוקומי מיעוטא דהיא אלא צצועלה ולא ממעטינן וזוממין (אלא מן (ו) אחיו^(ב)) אצל כיון דכתיב אחיו דרשין נמי מהיא למעוטי וזממיה אצל קשה כיון דכתיב אחיו אמאי אינטריך למעוטי וזוממין מהיא וי"ל דאי מאחיו הוה אמינא דה"מ כשהצועל היה נדון קרינן ציה לאחיו אצל אס לא היה נדון על פי עדותן כגון שהיה קטן כן ט' שנים ויום אחד^(ג) או שלא הכירו הצועל לא קרינן ציה לאחיו קמ"ל היא ולא (ו) וזוממין למעוטי וזוממין צכל ענין ומתחלה היה ר"י מסופק צהאי מילתא ושוב פשטה מפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מו.) דקאמר מיתה אחת מעין שתי מיתות כגון צת כהן וצועלה או צת כהן וזוממי (ה) וזוממין והשתא למה ליה וזוממי וזוממין תיפוק ליה דליכא שתי מיתות בלא וזוממי וזוממין משום הצועל שהוא צחנק אלא שמע מינה דאיירי כגון דליכא דין מיתה צצועלה כגון שהוא קטן כדפירשתי ואפ"ה קאמרי^(א) וזוממי וזוממין צחנק אע"פ דליכא דין מיתה צצועל: ^(ב) **ועוד מדקתני צקמן**. פיר^(א) הקונטרס דמאי צעי כינל וכו' הא קתני (ט) לקמן וכו' ועוד יש לפרש ועוד כלומר ואס תמנא לומר דלשון הזמה הוא זה אינו דעל כרחק דין הזמה קאמר כדקתני ולאומי קושייתא קמייאת: **בעינן כאשר זמס ויציבא**. קשיא היכא שמעידין שהוא מצרי שני דאינן צאין לפסול זרעו כי אס לפסלו א"כ נפסול ^(ו) וי"ל דמ"מ אשתו נפסלת דפסלה צציאתו וכתיב ועשייתם לו כאשר זמס לו ולא לאשתו: ומה

מיתות ב"ד פשיטא דנמיתם ככל חייבי מיתות. מהר"ם (גליון): **ס** דפו"י **מודא**. ומהר"ם הגיה תיפוק ליה דנפקא לן מהיא^(א): **ע** רש"א מ"ז (גליון) בדפו"י "אלא מן האחין" ומהרש"ל הגיה כלפיניו. בתוס' רבינו פרץ **אי צאו מאחיו**: **פ** צ"ל **קאמר** (באה"מ): **צ** דבור זה שייך לפני ד"ה כל הזוממין: **ק** רש"ל הוא **כפירוש** הקונט' (גליון) בדפו"י "הוא פירש הקונטרסים" ורש"ל הגיה שצ"ל "כפירוש" במקום "פירש":

מיתות ב"ד פשיטא דנמיתם ככל חייבי מיתות. מהר"ם (גליון): **ס** דפו"י **מודא**. ומהר"ם הגיה תיפוק ליה דנפקא לן מהבא דדרשין, והבאה"מ ובי"ש הגיהו הדפוס שלפינו "תיפוק ליה דנפקא לן מהיא^(א)": **ע** רש"א מ"ז (גליון) בדפו"י "אלא מן האחין" ומהרש"ל הגיה כלפיניו. בתוס' רבינו פרץ **אי צאו מאחיו**: **פ** צ"ל **קאמר** (באה"מ): **צ** דבור זה שייך לפני ד"ה כל הזוממין: **ק** רש"ל הוא **כפירוש** הקונט' (גליון) בדפו"י "הוא פירש הקונטרסים" ורש"ל הגיה שצ"ל "כפירוש" במקום "פירש":

כיצד ראשון

פרק ראשון

מכות

ב.

סנהדרין

מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גרושה או בן חלוצה אין אומרים כו'. תימנה כיון דאס הזמו אינן נעשין כן

גרשה וחלוצה א"כ גם צשלא יזמו איך יעשה על פיהם כן גרושה (א) דהכי הוא האמת ואמאי הא היא לה עדות שאי אתה יכול להזימה

ואין זה עדות^(א) ° וי"ל כיון דלוקין הוי

כאשר זמס והוי שפיר אתה יכול להזימה וקשה דא"כ מאי קאמר פרק היו צודקין (סנהדרין דף מה.) גצי עדי נערה המאורסה דאיחי לא מיקטלא דכיון דאינהו לא מיקטלי משום שיכולין לומר לאסרה על צעלה צאנו והויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה ומאי קאמר והא מ"מ לוקין וי"ל דהתם כיון שצאין לתייצב מיתה וזממו להרוג את הנפש לא מיקיים כאשר זמס צמלקות דהא צהדיא כתיב" נפש צנפש גצי הזמה דעדות נפשות ולא חשיב יכול להזימה צמלקות אצל הכא שלא כוון אלא לשווייה כן גרושה וכן חלוצה דליכא כי אס לאו צעלמא כיון שלקו חשיב שפיר עדות שאתה יכול להזימה ° ועיי"ל דגצי עדות דכן גרושה וחלוצה לא חיישין כלל צאתה יכול להזימה דמהיכא נפקא לן דצעין עדות שאתה יכול להזימה מכאשר זמס והא מוכח צגמרא דכאשר זמס לא נכתב לגצי עדות דכן גרושה (ב) ולא קאי כלל עליה צשום דז צצועלס אצל התם גצי נערה המאורסה ודאי כאשר זמס קאי נמי עליהן דאס^(א) התרו צה מיקטלי אינהו צשהזמו ואילו איחי צלא הזמו (והתם מיירי צלא התרו וכיון דכאשר זמס קאי עליהו^(ב)) לכך צעינן אתה יכול להזימה ויש לדקדק אמאי לא נקט מעידין אנו צאיש פלוני שהוא ממוזר כו' דזה הוה שייך צין צישראל צין צכהנים וכן גרושה לא פסיל אלא צכהנים ויש לייסצ דנקטיה משום דקאי אזוממי צת כהן כדאיאת צגמרא ולכן נקט מידי דשייך צכהונה: **מעידין** אנו באיש פלוני שחייב גלות. וא"ת היאך הם יכולים לחייצו גלות צעדותן והא יכול

לומר מויד הייתי כדאמר גצי אכלת חלב צפ"ק דצצא מצינא (דף ג:.) וי"ל דמיירי כשראו צו רגלים לדבר שנשמטו הצבול מקתו ואיכא

למימר דלא^(א) נחכוין אצל קשה מהא דתנן פרק אלו הן הגולין (לקמן דף ט:.) דשונא אינו גולה לאו כי האי גוונא דומיא דאובצ גולה ואמאי אינו גולה כיון דראו דהוי רגלים לדבר וי"ל דשאני שונא דיש לנו לומר טפי דצשנאה הכהו ועוד וי"ל דמיירי שפיר דליכא רגלים לדבר והשתא ניחא משונא ומ"מ אוהב גולה כגון דשתיק כשאמרו לו העדים צודאי^(א) אי הוה אמר לא הרגתיו יכול לתרץ ולומר לא הרגתיו שוגג אלא מויד כמו ^(ב) בלא אכלתי חלב אצל כיון דשחק כהודאה דמיא^(ג): **כל הזוממין מקדימין לאותה מיתה**. ^(ד) פ"י הקונטרס שאין להם נס והמלטה וקשה דמאי קמ"ל פשיטא ובכתובות^(ה) פירש^(ו) שרוצה לומר מקדימין שלא יענו הדין וגם זה קשה דמאי קמ"ל פשיטא לכך פירש ר"י מקדימין הכי פירושו ודאי אתה צריך להמיתן צמיתה (א) שהמיתו אצל ודאי אס אינו יכול אפ"ה נמיחס צכל מיתה שנוכל דכתניא הכה תכה^(ז) (צ"מ דף לא:.) וקשה דאמרינן פרק נגמר הדין (סנהדרין דף מה:.) דרונא וגואל הדם הוו צ' כתובין הצאין כאחד וכן קשה דצתוספתא (פ"צ דסנהדרין) תניא אצל הזוממין שאין^(ח) אתה יכול להמיתן צמיתה הכתובה צהן אתה ממיתם צכל מיתה ודריש ליה מן קרא דוצערת הרע מקרבך ואמאי (ז) הוי רוצח וגואל הדם צ' כתובין הצאים כאחד ומירץ ה"ר יוסף דרונא וגואל הדם הוו צ' כתובים הצאין כאחד לענין שלא נלמוד שאר מומתין מהם להמיתם אף צמיתה שאינה מד' מיתות צ"ד אצל מד' מיתות צ"ד פשיטא נמיחס^(ט) כלל חייצי מיתות: **זוממי בת בהן ובוועלה שאין מקדימין לאותה מיתה אלא צמיתה אחרת**. צועלה דדרשין היא ולא צועלה וזוממי צת כהן דכתיב לאחיו (א) דדרשין לאחיו ולא דרשא דלאחיו ולא לאחותו תיפוק ליה מהיא^(א) דנפקא לן דדרשין (סנהדרין נא.) את אציה היא מחללת היא ולא צועלה היא ולא וזממיה וי"ל הואיל וזוממיה צאו לתייצב שריפה לא יצא לאוקומי מיעוטא דהיא אלא צצועלה ולא ממעטינן וזוממין (אלא מן (ו) אחיו^(ב)) אצל כיון דכתיב אחיו דרשין נמי מהיא למעוטי וזממיה אצל קשה כיון דכתיב אחיו אמאי אינטריך למעוטי וזוממין מהיא וי"ל דאי מאחיו הוה אמינא דה"מ כשהצועל היה נדון קרינן ציה לאחיו אצל אס לא היה נדון על פי עדותן כגון שהיה קטן כן ט' שנים ויום אחד^(ג) או שלא הכירו הצועל לא קרינן ציה לאחיו קמ"ל היא ולא (ו) וזוממין למעוטי וזוממין צכל ענין ומתחלה היה ר"י מסופק צהאי מילתא ושוב פשטה מפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מו.) דקאמר מיתה אחת מעין שתי מיתות כגון צת כהן וצועלה או צת כהן וזוממי (ה) וזוממין והשתא למה ליה וזוממי וזוממין תיפוק ליה דליכא שתי מיתות בלא וזוממי וזוממין משום הצועל שהוא צחנק אלא שמע מינה דאיירי כגון דליכא דין מיתה צצועלה כגון שהוא קטן כדפירשתי ואפ"ה קאמרי^(א) וזוממי וזוממין צחנק אע"פ דליכא דין מיתה צצועל: ^(ב) **ועוד מדקתני צקמן**. פיר^(א) הקונטרס דמאי צעי כינל וכו' הא קתני (ט) לקמן וכו' ועוד יש לפרש ועוד כלומר ואס תמנא לומר דלשון הזמה הוא זה אינו דעל כרחק דין הזמה קאמר כדקתני ולאומי קושייתא קמייאת: **בעינן כאשר זמס ויציבא**. קשיא היכא שמעידין שהוא מצרי שני דאינן צאין לפסול זרעו כי אס לפסלו א"כ נפסול ^(ו) וי"ל דמ"מ אשתו נפסלת דפסלה צציאתו וכתיב ועשייתם לו כאשר זמס לו ולא לאשתו: ומה

מיתות ב"ד פשיטא דנמיתם ככל חייבי מיתות. מהר"ם (גליון): **ס** דפו"י **מודא**. ומהר"ם הגיה תיפוק ליה דנפקא לן מהבא דדרשין, והבאה"מ ובי"ש הגיהו הדפוס שלפינו "תיפוק ליה דנפקא לן מהיא^(א)": **ע** רש"א מ"ז (גליון) בדפו"י "אלא מן האחין" ומהרש"ל הגיה כלפיניו. בתוס' רבינו פרץ **אי צאו מאחיו**: **פ** צ"ל **קאמר** (באה"מ): **צ** דבור זה שייך לפני ד"ה כל הזוממין: **ק** רש"ל הוא **כפירוש** הקונט' (גליון) בדפו"י "הוא פירש הקונטרסים" ורש"ל הגיה שצ"ל "כפירוש" במקום "פירש":

עין משפט

נר מצוה

א א מיי" פ"כ מהל' עדות הלכה ח סמג עשין קי טוח"מ סי' לח:

ב ב מיי" שס פי"ח הל' א סמג טס:

ג ג מיי" שס פי"כ הל' י סמג טס:

רבינו חננאל

כיצד העדים נעשין וזוממין מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גרושה או בן חלוצה כו'. ואקשינן [הא כיצד וכו'] היאך אתם מעידים ביום פלוני שהרג פלוני את פלוני במקום פלוני ואתם הייתם עמנו במקום פלוני הרי אלו וזוממין. ופרקינן תנא **התם קאי** כל הזוממין מקדימין לאותה מיתה חוץ מוזוממי בת כהן ובוועלה. ויש עדים אחרים שאין בהם הזמה כל עיקר אלא מלקות בעלמא כיצד מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גרושה כו' אין אומרים יעשה זה בן גרושה כו' שנאמר ועשייתם לו כאשר זמס לו ולא לזרעו. וליפסליה ליה לדידיה לחודייה. בעינן כאשר זמס וליכא. כלומר הוא לא בא אלא לפסול לו ולזרעו ואם באת לפוסלו לו לבדו הנה לא נעשה כאשר זמס לעשות. בר פדא אמר ק"ו המחלל אינו מתחלל פ"י כהן גדול (א) שבא על אלמנה וחיללה הוא אינו מתחלל הער שבא לחלל והעיד עליו שהוא בן גרושה ונתכונן לחללו ולא חיללו אינו דין שלא יתחלל. ומתקיף רבינא אי הכי בטלת תורת עדים וזוממין דאיכא למימר לדבריק

חשק שלמה על ר"ח

א) ע' רש"י ורצנו נקט לה צי"ג דכתיב להלוי נקבל וע' דקושין עו צ' סוטה כז ב':

הגהות וצינונים

א) גירסת מהר"ם דקתני (גליון) ובריטב"א גורס **כדקתני** עיי"ש, וכ"ה בכתי"א אחד: **צ** מהר"ם מ"ז (גליון) וכן ליתא בכתי"א, ועיי" מהר"ץ חיות בילק"מ: **ג** [ליתא בילקוט] (גליון): **ד** ברש"י על הרי"ף **גירש הבעל**, והוא מרוק יותר (ערוך לנר): **ה** "וחלוצה" ליתא ברש"י על הרי"ף ובתי"י ור"י מלובלי ומרדכי ונמ"י וברטנורה (והוא מיותר דרש"י ממשך מדבור הקודם): **ו** רש"א **דהא אם** (גליון): **ז** רש"ל מ"ז (גליון) ונראה שאין למחקו (ב"ש). ומהרש"ל (וכן התכוין המהרש"א) למחוק כפל מלים שהיה לפניו בדפוס ויניציאה: **ח** נרצ"ל וליכא למימר דנתכונן (אוצר חיים, וכ"ה בתוס' רבינו פרץ): **ט** נרצ"ל **דודאי** (באורות המים): **י** בדפוס ויניציאה ר"פ נוסף **בכתובות**, וכ"ה בתוס' שאנן ובתוס' רבינו פרץ: **כ** נרצ"ל **ויש מי שפירש** (ב"ש ע"פ תוס' שאנן): **ל** רש"ל כדתינא **מות יומת** כו' [עין רש"א] (גליון): **מ** צ"ל תניא **כל חייבי מיתות שאי** אתה יכול כו' ועין רש"א (גליון): **נ** בדי

מיתות ב"ד פשיטא דנמיתם ככל חייבי מיתות. מהר"ם (גליון): **ס** דפו"י **מודא**. ומהר"ם הגיה תיפוק ליה דנפקא לן מהבא דדרשין, והבאה"מ ובי"ש הגיהו הדפוס שלפינו "תיפוק ליה דנפקא לן מהיא^(א)": **ע** רש"א מ"ז (גליון) בדפו"י "אלא מן האחין" ומהרש"ל הגיה כלפיניו. בתוס' רבינו פרץ **אי צאו מאחיו**: **פ** צ"ל **קאמר** (באה"מ): **צ** דבור זה שייך לפני ד"ה כל הזוממין: **ק** רש"ל הוא **כפירוש** הקונט' (גליון) בדפו"י "הוא פירש הקונטרסים" ורש"ל הגיה שצ"ל "כפירוש" במקום "פירש":

מיתות ב"ד פשיטא דנמיתם ככל חייבי מיתות. מהר"ם (גליון): **ס** דפו"י **מודא**. ומהר"ם הגיה תיפוק ליה דנפקא לן מהבא דדרשין, והבאה"מ ובי"ש הגיהו הדפוס שלפינו "תיפוק ליה דנפקא לן מהיא^(א)": **ע** רש"א מ"ז (גליון) בדפו"י "אלא מן האחין" ומהרש"ל הגיה כלפיניו. בתוס' רבינו פרץ **אי צאו מאחיו**: **פ** צ"ל **קאמר** (באה"מ): **צ** דבור זה שייך לפני ד"ה כל הזוממין: **ק** רש"ל הוא **כפירוש** הקונט' (גליון) בדפו"י "הוא פירש הקונטרסים" ורש"ל הגיה שצ"ל "כפירוש" במקום "פירש":

רבינו חננאל

מזיק [ב"ק מ.]. נאמר ה

באומר
ואתו עדים אחריני
דמעיקרא ושוינהו לד

תה למעלה. לענין דמי ולדות כאשר יסית עליו בעל האשה. ונאמר השתה למטה. צמ

עוד שנהרג העידון על פיהם [למקח ה.]. רמז א' עדים וזוממים שאלוקין. היבא דלחן הזמה יבולו
אלו גאס פלוני שהוא בן גרושה ונמצאו וזוממים והרי הם הכנים אין אומרים יעשה זה בן ג
ההרשעו מנלן [סנהדרין י.]. מישור. דבית דין העדיק את העדיק והרשעו את הרשע והיה א
לעלמין למע הוזהרם לך ממש דקדק תחמירי רשע מלקוח אלל ודאי עדים וזוממים רמזיו
בן הכות והכי קאמר עדים הרשעיו צדיק והזומם והעדיק עדים אחרונים את העדיק וכו'
העלמין למע הוזהרם וילקו ואם אינו ענין לעדות ממון דהא אין לוקין ומשלמין חניה ענין לבן גרושה וכו'
מביעה אין א' אוקין עדיין. דומיא לאלו חספימה. שהוא כחזן אלל פרשת מלקות [למקח ג.]. א
בכגון אם הזומם צדיק דין זה ואלא חספימה צל דין העדמיין דין והלכנו למקום אחרה
הזומם צדיק דין זה פלוני פטורין. לדומה בקסם פטור [בבא קמא ה.]. בדנינו שיימיין
שהמית אם כופר יושם עליו [שם]. בזבוחו. אם העיד בחצירו שגגז והזום ואין לו צמה לש